

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Рев 3780/2022
27.10.2022. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: др Драгише Б. Слијепчевића, председника већа, др Илије Зиндовића и Татјане Матковић Стефановић, чланова већа, у правној ствари тужиоца АА из ..., чији је пуномоћник Милосав Стојиљковић, адвокат из ..., против тужених ББ из ..., чији је пуномоћник Милосав Стојиљковић, адвокат из ... и ВВ из ..., чији је пуномоћник Драган Божиловић, адвокат из ..., ради утврђења права својине и накнаде штете, одлучујући о ревизији тужиоца изјављеној против пресуде Апелационог суда у Нишу Гж 853/21 од 07.10.2021. године, исправљене решењем истог суда од 08.02.2022. године, у седници одржаној дана 27.10.2022. године, донео је

ПРЕСУДУ

Делимично се ПРЕИНАЧУЈЕ пресуда Апелационог суда у Нишу Гж 853/21 од 07.10.2021. године, исправљена решењем истог суда од 08.02.2022. године, у ставу другом и ставу четвртом, тако што се **УСВАЈА** тужбени захтев тужиоца АА и утврђује према туженој ББ да тужилац има право својине на кп. бр. ... по култури шума 5. класе у површини 0,18,47 ха и кп. бр. 9231 по култури шума 5. класе у површини 0,07,98ха, обе у мзв. „...“ КО ... по основу одржаја и обавезује тужена да му ово право призна и трпи промене уписа права својине код РГЗ СКНС Зајечар на тужиоца.

ОБАВЕЗУЈЕ СЕ тужена ББ да тужиоцу АА на име трошкова целокупног поступка исплати 198.100,00 динара у року од 15 дана по пријему пресуде.

У преосталом делу ревизија тужиоца се **ОДБИЈА** као неоснована.

Образложење

Пресудом Основног суда у Зајечару П 449/19 од 13.06.2019. године, ставом првим изреке, усвојен је тужбени захтев тужиоца и према туженој ББ утврђено његово право својине на кп. ... и кп. ... у КО ... по основу одржаја и тужена је обавезана да му ово право призна и трпи промену уписа права својине код Службе за катастар непокретности. Ставом другим изреке, усвојен је тужбени захтев тужиоца и тужени су обавезани да тужиоцу солидарно накнаде штету у износу од 266.860,44 динара са законском затезном

каматом од 16.01.2019. године до исплате. Ставом трећим изреке, тужени су обавезани да тужиоцу солидарно накнаде парничне трошкове у износу од 110.900,00 динара.

Пресудом Апелационог суда у Нишу Гж 4387/2019 од 27.02.2020. године, првостепена пресуда је укинута и одбијен као неоснован тужбени захтев тужиоца да се према туженој утврди његово право својине на кп ... и ... КО ... по основу одржаја, да се тужена обавезе да му ово право призна и трпи промену уписа права својине у катастру непокретности, као и да се тужени обавезу да тужиоцу солидарно накнаде штету у износу од 266.860,44 динара са законском затезном каматом од 16.01.2019. године до исплате. Тужилац је обавезан да туженој по основу трошкова парничног поступка исплати 77.700,00 динара а туженом 91.200,00 динара.

Против другостепене пресуде, тужилац је благовремено изјавио ревизију.

Одлучујући о ревизији Врховни касациони суд је решењем Рев 3142/20 од 18.11.2020. године укинуо пресуду Апелационог суда у Нишу Гж 4387/2019 од 27.02.2020. године и предмет вратио том суду на поновно суђење.

Након тога Апелациони суд у Нишу је донео пресуду Гж 853/21 од 07.10.2021. године којом је укинуо првостепену пресуду, одбио тужбени захтев тужиоца и обавезао тужиоца да туженима накнади трошкове поступка.

Против те пресуде тужилац је благовремено изјавио ревизију.

Врховни касациони суд је испитао побијану пресуду у смислу чл. 408. и 403. став 2. тачка 3. Закона о парничном поступку – ЗПП („Службени гласник РС“ 72/11 ... 18/20) и утврдио да је ревизија делимично основана.

Према утврђеном чињеничном стању, тужена ББ је оставинским решењем од 07.11.2017. године оглашена за јединог наследника сада пок. ГГ, бив. из ..., на заоставштини коју између осталог чине и спорне кп ... и ... у КО ..., на којима је оставиља уписана као власник према листу непокретности бр ... КО .... Оставиља ГГ је наведене катастарске парцеле стекла по основу уговора о доживотном издржавању од 27.12.1993. године од примаоца издржавања сада пок. ДД, а ове парцеле биле су и предмет писаног завештања ДД од 07.07.2005. године. Дана 01.03.1994. године сачињен је неоверен уговор о купопродаји, писан руком, у коме је наведено да ДД продаје шумарицу у месту званом ... површине око 30 ари. Наведени су бројеви парцела ... (који је прецртан) и ..., описане су границе наведених парцела и наведена купопродајна цена од 1.400 марака. У уговору је наведено да је цена исплаћена у целости, цену је исплатила БЂ (ћерка тужиоца) и уговорено ступање у државину одмах. Наведени уговор је као продавац потписао ДД, а за купца је наведено да уговор потписује отац АА. У првостепеном поступку је као доказ прочитана службена белешка МУП-а ПУ Зајечар од 05.09.2016. године и службена белешка МУП о обавештењу примљеном од грађана од истог датума, и утврђено је да је сада пок. ГГ дала изјаву да је њен супруг сада пок. ДД, продао спорне парцеле тужиоцу

пре више од 25 година, а да није постигла договор са овде туженим ВВ око сече на тим парцелама.

Код овако утрђеног чињеничног стања, првостепеном пресудом је усвојен тужбени захтев тужиоца за утврђење права својине тужиоца на спорни парцелама по основу одржаја. По оцени првостепеног суда, испуњени су услови из члана 28. став 2. Закона о основама својинско-правних односа и досуђена му је накнада штете у износу од 266.860,44 динара, јер је утврђено да је на предметним парцелама сечу шуме извршио тужени ВВ, а по налогу сада пок. ГГ, па је на накнаду штете солидарно обавезана и тужена ББ, као њен правни следбеник, која у смислу члана 222. Закона о наслеђивању одговара за дугове оставиоца.

Побијаном другостепеном пресудом укинута је првостепена пресуда у целости и одбијен тужбени захтев тужиоца. У другостепеној пресуди је наведено да је на тужиоцу у смислу члана 231. ЗПП био терет доказивања битних чињеница у односу на право својине на спорним парцелама. По оцени другостепеног суда тужилац није приложио доказе на основу којих би се могло на поуздан начин утврдити да је он исте купио, да је ступио у њихову државину и да је био савестан купац. Овакав закључак другостепени суд изводи и због тога, што се из садржине наведеног уговора о купопродаји не може закључити да ли је купац по том уговору био тужилац или његова ћерка ЂЂ која је исплатила купопродајну цену, односно да ли је предметни уговор потписан од стране тужиоца као купца или од лица које је купац овластио, односно његовог оца. Овакав закључак другостепени суд је извео и на основу исказа тужиоца саслушаног у својству странке, који је изјавио да су он и његов отац 1993. године купили две парцеле које се налазе једна поред друге, да је његов отац сачинио купопродајни уговор са ДД, да је била уговорена купопродајна цена од 1.000 марака, да су купопродаји присуствовала три лица, који у самом уговору нису били наведени као присутни, да саслушани сведоци нису потврдили тужиочеве наводе да је он купац предметних непокретности, као и да из скица парцела у списима произилази да спорне парцеле нису суседне. Из свега наведеног, другостепени суд закључује да предметни уговор о купопродаји од 01.03.1994. године није подобан за стицање права својине, јер је супротан одредби члана 4. тада важећег Закона о промету непокретности, да не садржи све битне елементе уговора о купопродаји па се нису стекли услови за његову конвалидацију, и да нису испуњени услови за стицање права својине тужиоца по основу одржаја у смислу члана 28. став 4. Закона о основама својинско-правних односа.

По оцени Врховног касационог суда оваква правна аргументација другостепеног суда није прихватљива. Наиме, према члану 28. став 4. Закона о основама својинско-правних односа, савестан држалац непокретне ствари, на којој други има право својине, стиче право својине на ту ствар одржајем протеком 20 година. Према члану 72. истог закона државина је законита ако се заснива на пуноважном правном основу који је потребан за стицање права својине и ако није прибављена силом, преваром или злоупотребом поверења, а државина је савесна ако држалац не зна или не може знати да ствар коју држи није његова, и да се савесност државине претпоставља.

Из неовереног уговора о купопродаји од 01.03.1994. године произилази да је тужилац исте године ступио у државину парцела и да је купопродајна уговорена цена исплаћена у целости, при чему, по оцени Врховног касационог суда, није од значаја чињеница да је купопродајну цену исплатила тужиочева ћерка. У прилог закључку да је тужилац наведеним уговором купио спорне парцеле је и службена белешка МУП-а од 05.09.2016. године у којој сада пок. ГГ наводи да је њен муж продао тужиоцу спорне парцеле.

Тужилац је дана 01.03.1994. године са правним претходником тужене ДД закључио уговор о купопродаји спорних парцела. У уговору је учествовао и отац тужиоца, а исплату за парцеле је извршила ћерка тужиоца која је тада била у могућности да помогне јер је била доброг имовног стања. Евидентно је да су парцеле купљене за тужиоца. Сачињен је писмени уговор који није оверен а у уговору је констатовано да је тужилац уведен у државину парцела. Та одредба уговора указује на савесност тужиоца у погледу државине парцела, што је од посебног значаја у оцени основаности тужбеног захтева тужиоца у погледу стицања права својине на парцелама. Даље, изведени докази указују на чињеницу да је тужилац био у државини спорних парцела а што је правилно оценио првостепени суд. Чињеница да је правни претходник тужене ДД назначеним парцелама пре продаје и то 27.12.1993. године располагао уговором о доживотном издржавању као прималац издржава закљученим са ГГ није од значаја јер закључењем уговора о доживотном издржавању прималац издржавања и даље задржава својину на стварима а предаја у својину даваоца издржавања се одлаже до смрти примаоца издржавања. Савесност државине тужиоца на спорним парцелама се претпоставља а на страни тужене ББ је била обавеза доказивања да то није тачно. На основу уговора тужилац је уведен у државину парцеле, користио је парцеле па сходно томе може се закључити да је постао власник спорних парцела по основу одржаја сходно члану 28. Закона о основама својинскоправних односа.

Осим тога, чињеница је да је тужилац одмах након што је сазнао за сечу на предметним парцелама, покренуо кривични поступак против овде туженог ВВ. Иако је ВВ ослобођен, зато што тужилац није доказао да се у катастру води као власник назначених парцела, не указује на чињеницу да тужилац није био у државини спорних парцела. Стога се не може прихватити став Апелационог суда да је правилан закључак да нису испуњени услови из члана 28. став 4. Закона о основама својинскоправних односа да тужилац на предметним парцелама није стекао право својине одржајем.

На основу изнетог сходно члану 416. став 1. ЗПП одлучено је као у ставу првом изреке.

У односу на део тужбеног захтева тужиоца за накнаду штете правилно је другостепени суд закључио да је захтев неоснован. Поред разлога које је навео другостепени суд, посебно је значајна чињеница да је сеча шуме на парцелама извршена у току 2016. године. Спорне парцеле су биле укњижене на правног претходника тужене ББ, ГГ. Тужени ВВ је поступао по њеном налогу и сечу је извршио у име и за рачун ГГ а не за своју корист. Посечена стабла са парцеле искористила је ГГ као огревно дрво. Ту дрвну

масу није наследила тужена ББ јер је постала наследник тек након смрти ГГ, а по решењу нотара од 07.11.2017. године. Та дрвна маса није ушла у оставинску масу коју је наследила ББ, па стога она сходно члану 222. ЗОН и није у обавези да плати противвредност тог дрвета јер наследник одговара за дугове и обавезе оставиоца до висине наслеђене имовине. Из тих разлога ревизија тужиоца за тај део другостепене пресуде а у вези постављеног тужбеног захтева за накнаду штете, је неоснована.

Имајући у виду напред изнето, на основу члана 414. ЗПП одлучено је као у ставу другом изреке.

Одлуку о трошковима поступка суд је донео на основу члана 153. ст. 1. и 2. и члана 165. став 2. ЗПП. Тужилац је у односу на тужену ББ делимично успео у спору, па му суд признаје и следеће трошкове и то: на име стручног састава тужбе 6.000,00 динара, на име стручног састава једног образложеног поднеска 6.000,00 динара, за стручни састав жалбе 12.000,00 динара, за заступање тужиоца од адвоката на пет одржаних рочишта по 7.500,00 динара, на име стручног састава две ревизије износ од по 18.000,00 динара, по 13.800,00 динара за судску таксу за тужбу, одлуку и за жалбу, на име две таксе за ревизију и одлуку по ревизији по 29.600,00 динара (колико је и тражено) што све укупно чини износ од 198.100,00 динара, сходно важећој АТ и ТТ, па је одлучено као у ставу другом изреке. Део у коме тужилац није успео у спору посебни трошкови нису проузроковани.

**Председник већа-судија
др Драгиша Б. Слијепчевић, с.р.**

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић